

Wordt Leeuwarden Ljouwert?

SNEEK - Frysksinlich Boarnsterhim wordt gevierendeeld. Wat betekent dat voor het Fries in de adoptiegemeenten? Wordt Leeuwarden Ljouwert?

Boarnsterhim wordt over vier jaar in vieren gedeeld. De Lege Geaën mogen dan aansluiten bij de nieuwe gemeente Súdwest Fryslân, Grou gaat naar Leeuwarden en Akkrum hoort straks bij Heerenveen. Maar wat betekent dat voor het gebruik van het Fries? Grouw heet Grou, maar wordt Ijlst daardoor dan Drylts? „In yngewikkelde kwestje”, zegt Piet Hemminga van de Frys-

ke Akademy. De Friese taal hoort bij de harmonisatie van beleid in gemeenten die samengaan. „Dêr sil in oerienkomst sluten wurde moatte.” Daarnaast geeft het Europese Handvest van Minderheidstalen verplichtingen. „In gemeente hoecht har belied op it mêd fan it Frysk net op te jaan. Sterker, it kin de noarm fan de nije gemeente wurde.”

Het handvest is wettelijk vastgelegd, maar de vrijheid daarvan af te wijken is er volgens Hemminga. Naamgeving blijft volgens hem een morele kwestie. „Dêr kinst net oan foarbygean. Dat sille se hjir ek gewaar wurde.”

Grou heeft geen effect op Sneek of Snits, zo verklaart burgemeester Jacob Reitsma van Wymbritseradiel. Het Friese taalbeleid van Boarnsterhim heeft volgens hem geen verregaande consequenties voor dat van de fusiegemeente Súdwest Fryslân.

De nieuwe gemeente heeft in een intentieverklaring met de provincie en het rijk vastgesteld dat het Fries als minderheidstaal moet worden beschermd en haar positie verbeterd. De vijf gemeenten hebben alle de Nederlandse plaatsnaam vastgelegd in de gemeentelijke basisadministratie en voeren op de plaatsnaambor-

den ook de Friese naam op.

De fusiepartner met het meest vergaande beleid is daarin leidend, in dit geval Wymbritseradiel. Boarnsterhim is met het taalbeleid volgens Reitsma even ver als Wymbrits, met uitzondering van de plaatsnamen. Die zijn in Wymbrits officieel in het Fries vastgesteld. Dat kan straks als de dorpen Raerd, Dearsum, Sibrandabuorren, Poppenwier en Tersoal worden geannexeerd door Súdwest prima zo blijven, zegt Reitsma. „Dan is der in status quo. Troch in fúzje hoege plaknammen net feroare te wurden.” Tenzij de raad anders beslist.

Gemeente kan verschillende namen hanteren

Friese naam mag nooit meer veranderd worden

Volgens Gina Kamsma van het Konsultatyf Orgaan foar it Europees Hânfêst kan één gemeente verschillende plaatsnamen hanteren. „Mar dat is wol frjemd en net konsekwint.” Als er één be-

leid wordt gevoerd in een gemeente is het meest vergaande omtrent het Fries leidend. In dat geval zou Leeuwarden officieel Ljouwert moeten gaan heten omdat ze Grou binnen de grenzen haalt. En door Akkrum toe te voegen wordt Heerenveen officieel It Hearrenfean. „Dat is te ferdigenjen mei it hânfêst”, zegt Kamsma.

Wordt besloten van één lijn af te wijken, dan mogen plaatsen met een Friese naam nooit meer worden veranderd in het Nederlands. „Minsken kinne net ynienen wer yn in Hollânsk doarp wenje. It Frysk mei der noait op achterút gean.”